

Pályázati szakmai beszámoló
NKA Közgyűjtemények Kollégiuma

**A sárvári múzeum gyűjteményében található
méhészegyleti zászló, illetve párta restaurálására**

Készítette

Takács Zoltán
igazgató
Nádasdy Ferenc Múzeum,
Művelődési Központ és Könyvtár

A Nemzeti Kulturális Alap a Nádasdy Ferenc Múzeum, Művelődési Központ és Könyvtár (rövid nevén Nádasdy Kulturális Központ) számára 450.000,- Ft összegű vissza nem térítendő támogatást ítelt meg a 505111/4802 pályázati azonosító szám alatt nyilvántartásba vett *A sárvári múzeum gyűjteményében található méhészegyleti zászló, illetve párta restaurálására* című pályázati cél megvalósítására.

A Kedvezményezett által megadott tervezett összes költség: 1.430.000,- Ft.

A támogatás intenzitása: 31,47%

A pályázati tevékenység során figyelemmel a támogatás intenzitására figyelemmel az intézmény az alábbi műtárgy restaurálását végezte el a következőkben leírt módon befejeződött.:

- Párta és tartozékai. A Nádasdy Ferenc Múzeum leltárkönyvében nyilvántartott műtárgy leltári száma: 58.41.114. – 58.41.116.

Az elvégzett feladatok az elfogadott pályázatban leírtak szerint valósultak meg.

A pályázati beszámoló tartalmazza

- a műtárgyak állományvédelmi munkák restaurálás utáni állapotát, fotókkal alátámasztva,
- a restaurált műtárgyak elhelyezését,
- a restaurált műtárgyak állandó kiállításon történt bemutatását igazoló dokumentációt,
- a támogatott tevékenység megvalósításának szakmai vonatkozásait, tapasztalatait és a megvalósítás eredményességének elemzését,
- Nyilatkozat az uniós állami támogatási szabályoknak a Kedvezményezett részére nyújtandó támogatásra történő alkalmazhatóságáról.

A MŰTÁRGYAK ÁLLOMÁNYVÉDELMI MUNKÁK RESTAURÁLÁS UTÁNI ÁLLAPOTÁT, FOTÓKKAL ALÁTÁMASZTVA

A vonatkozó rész Kopcsányi Mercédesz Írisz által készített restaurálási dokumentáció alapján készült.

A kezelés célja

A muzeológussal egyeztetve a már korábban konzervált de több helyen sérült leletegyüttes darabjainak javítása, kiegészítése, helyreállítása, konzerválása restaurálása és installálása a cél.

Az alkalmazott kezelés leírása

A darabokat túll anyagon keresztül mindkét oldalról portalanítottam. A korábbi, nem szakemberi javításokat oldószerkeverékkel lebontottam, leoldottam. A fém szalag töredékeket és a fém csipke részeket a méretükre kialakított, víztiszta 2,5mm polikarbonát lemezre Planatol ragasztóanyaggal sodratlan 100% hernyóselyem szálakkal négyzetrácsot alakítottam ki ezzel rögzítettem a fémszálal töredékeket. A plexi lapot savmentes kartonból szabott kis távtartókkal láttam el, így nem támaszkodott a lemez a műtárgyakra, majd körben 100% pamut

szalaggal ragasztással kereteltem a széleket. Ezen plexi lapokon keresztül biztonságosan vizsgálhatóak, kutathatóak mindkét oldaláról a töredékek. A korábban konzervált pártá részeket pamut és levegőn keményedő papír alapú keverék anyaggal pótoltam majd az eredeti színeknek megfelelően, vizes gouache festékkel retusáltam.

Kiegészítés és rekonstrukció:

Restaurálás után:

Kiegészítés és rekonstrukció:

A RESTAURÁLT MŰTÁRGYAK ELHELYEZÉSE

A vonatkozó rész Kopcsányi Mercédesz Írisz által készített restaurálási dokumentáció alapján készült.

A restaurált párta megfelelő tárolási és kiállítási körülményeinek biztosítása érdekében a következő intézkedések történtek. A tárgyak elhelyezésére az eredeti méretüknek megfelelő nagyságú habkarton anyag került kialakításra, amelyet nyers, kezeletlen lenvászon anyaggal vontunk be, különös figyelmet fordítva a ráncok és gyűrődések kisimítására. Így a tárgyak számára egyediségüket és stabilitásukat megtartó, biztonságos tartószerkezet jött létre, amely lehetővé teszi, hogy a restaurált műtárgyakat vitrinben is biztonságosan kiállítsuk.

A RESTAURÁLT MŰTÁRGYAK ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSON TÖRTÉNT BEMUTATÁSÁT IGAZOLÓ DOKUMENTÁCIÓ

A restaurált pártákat az állandó kiállítás azon egységében helyeztük el, ahol a múzeum a Nádasdy család történetét mutatja be. A párták különös jelentőséggel bírnak, ugyanis az 1934-ben Sárváron, a Szent Miklós templom körül folytatott régészeti ásatásból származnak, és így hitelesen mutatják be, még ha csak egy apró szeletben is a 17. századi sárvári viselet egy részletét, ami mindenképp újdonság.

A kiállított műtárgyak felirata:

Pártatöredékek. 1934-ben Sárvár Sári városré-szében az 1556-ban elhunyt vándorénekes, Tinódi Lantos Sebestyén sírját keresték a Szent Miklós templom kertjében. A sírt nem találták meg, de az előkerült leletek fényt vetnek a 17-18. századi mindennapi életre. A pártatöredékek restaurálását az NKA Közgyűjteményi Kollégiuma támogatta.

A TÁMOGATOTT TEVÉKENYSÉG MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZAKMAI VONATKOZÁSAI, TAPASZTALATAI ÉS A MEGVALÓSÍTÁS EREDMÉNYESSÉGÉNEK ELEMZÉSE

A sárvári pártá restaurálása szakszerű beavatkozással, megfelelő anyaghasználattal és múzeumi szempontok figyelembevételével valósult meg, ami hozzájárult egy helyben végzett régészeti ásatás egy fontos részletének megóvásához, illetve bemutatathatóságához.

Szakmai vonatkozások

A restaurálás során a restaurátor a múzeum muzeológusaival szoros szakmai együttműködésben restaurálta, illetve installálásra előkészítette a leletegyüttes sérült darabjait. Kompozit szerkezetű, gazdagon díszített anyagokból álló régészeti női pártá került kezelésre, amelynél különféle modern eszközök és konzerváló anyagok. A műtárgyak kezelésekor sor került a korábban elvégzett, nem szakszerű javítások eltávolítására, valamint a pártá töredékeinek biztonságos rögzítésére is, amivel megőrizhetővé vált az eredeti díszítés és anyaghasználat.

Tapasztalatok

A restaurálás során felmerült fő kihívás a pártá anyagainak törékenysége, korábbi konzerválásból eredő heterogén szerkezete és a különböző károsodások kezelése volt. A fém csipke és díszítő elemek zöld korróziója, valamint a szöveti deformációk gondos mechanikai és kémiai kezelést igényeltek. Sikeresnek bizonyult a régi, nem megfelelő javítások lebontása és a modern konzerváló technikák alkalmazása, amely biztosította a tárgy mechanikai stabilitását és esztétikai helyreállítását.

Eredményesség elemzése

A restaurálás eredményeként a sárvári pártá leletegyüttes visszanyerte bemutatathatóságát és stabil tárolhatóságát. A tárgyak biztonságos, eredeti méretükre kialakított habkarton tartószerkezetbe kerültek, ami megfelelő esztétikai környezetben kiállításukat is lehetővé.

Összegzés

- A pályázati tevékenység megvalósítása magas színvonalon, a legkorszerűbb restaurátori elvek alkalmazásával történt, minden lépés során figyelembe véve a múzeumi állományvédelem elvárásait.
- A tapasztalatok alapján a szakszerű restaurálás eredményeképpen a műtárgy művészeti, helytörténeti és tudományos értéke maradéktalanul megőrizhetővé és bemutathatóvá vált.
- Az intézmény tevékenységével a múzeum feladatrendszerének fontos elemeit megvalósította, a megőrzés, a kutatás és a bemutatás területén egyaránt.

A szakmai beszámolót, a leírást és a fotókat az intézmény a honlapján megjeleníti, a benyújtástól számított két évig annak ingyenes hozzáférhetőségét biztosítja.

Elérhetőség: <https://nadasymuzeum.hu/nka-közgyűjtemények-kollegiuma-2025-10-28>

A Nemzeti Kulturális Alap támogatását ez úton is köszönöm.

Sárvár, 2025. október 28.

Takács Zoltán
igazgató

NEMZETI KULTURÁLIS ALAP

Múzeumok Kollégiuma

Pályázati azonosító: 505111/4802

Nyilatkozat

az uniós állami támogatási szabályoknak a Kedvezményezett részére nyújtandó támogatásra történő alkalmazhatóságáról

Alulírott Takács Zoltán a Nádasdy Kulturális Központ képviselőjeként eljárva kijelentem, hogy az általam megvalósított tevékenység tekintetében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett **állami támogatás fogalmáról szóló bizottsági közlemény (2016/C 262/01) 34. és 196. pontjában meghatározott** feltételek nem teljesülnek*.

Nyilatkozom, hogy a jelen pályázat alapján nyújtott támogatást a 651/2014/EU rendeletnek a kikötői és repülőtéri infrastruktúrákra irányuló támogatás, a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatásra és a sportlétesítményekre és multifunkcionális szabadidős létesítményekre nyújtott támogatásra vonatkozó bejelentési határértékek, továbbá a legkülső régiókban biztosított regionális működési támogatási programok tekintetében, valamint a 702/2014/EU rendeletnek a támogatható költségek összegének meghatározása tekintetében történő módosításáról szóló 2017. június 14-i 2017/1084/EU bizottsági rendelettel (HL 156., 2017.6.20., 1. o.) módosított, a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról szóló, 2014. június 17-i 651/2014/EU bizottsági rendelet (HL L 187., 2014.6.26., 1. o.) 53. cikke szerinti, a **kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatásként (állami támogatás) vettem igénybe.**

A támogatás felhasználására **az uniós állami támogatási szabályoknak a Kedvezményezett részére nyújtandó támogatásra történő alkalmazhatóságáról szóló 3/2020. (III. 23.) EMET főigazgatói utasításnak a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatásra vonatkozó, 16-28. pontjai szerinti szabályok betartásával került sor.**

Kelt: Sárvár, 2025. október 28.

pályázó képviselője